

Fördelningsmodell och villkor 2026 – 2027 **De sörmländska kommunernas bidrag till studieförbunden.**

Överenskommelse mellan Länsbildningsförbundet Sörmland (LBF) och Sörmlands nio kommuner (Eskilstuna kommun, Flens kommun, Gnesta kommun, Katrineholms kommun, Nyköpings kommun, Oxelösunds kommun, Strängnäs kommun, Trosa kommun och Vingåkers kommun) **gällande fördelning och villkor för kommunbidrag till studieförbunden för 2026 - 2027.**

Bakgrund till överenskommelsen

Sörmlands åtta statsbidragsberättigade studieförbund (ABF, Bilda, Folkuniversitetet, Medborgarskolan, NBV, Sensus, Studieförbundet och Studieförbundet Vuxenskolan), nio kommuner och LBF Sörmland har gemensamt arbetat fram denna fördelningsmodell, villkor och rutiner för kommunbidrag perioden 2026 - 2027.

Modellen utgår från Folkbildningsrådets (FBR) fördelningsmodell för statsbidrag som började gälla 1 januari 2024. Den nya modellen lägger mer vikt vid redovisning och kvalitet än tidigare modell.

LBF SÖRMLAND

Överenskommelse
Flen 25-09-17

Syftet med statsbidrag

Kommunens stöd till folkbildningen utgår från det mål riksdagen beslutat för folkbildningspolitiken:

”Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.”

Kommunens syfte med sitt stöd till studieförbunden ansluter till statens fyra syften med sitt stöd till folkbildningen:

- *stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,*
- *bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,*
- *bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället,*
- *bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.*

Det kommunala bidraget till studieförbunden

Varje enskild kommun anslår årligen medel till de studieförbund som bedriver verksamhet i respektive kommun och som uppfyller statens villkor för att erhålla statsbidrag till studieförbund i enlighet med Folkbildningsförordningen.

Varje enskild kommun fastställer det totala anslaget till studieförbundens verksamhet och meddelar LBF Sörmland den anslagna summan. LBF Sörmland räknar sedan ut fördelningen mellan studieförbunden enligt de fastställda kriterierna nedan. LBF Sörmland meddelar därefter respektive kommun hur kommunbidraget ska fördelas mellan studieförbunden i just deras kommun.

För de kommuner, Eskilstuna och Oxelösund, som tillämpar samverkansöverenskommelser gäller LBF Sörmlands fördelning enbart grundbidraget av kommunbidraget till studieförbunden.

Villkor

Villkoren behandlar historiska fördelningsvolym, verksamhetsformer och beräkningssår.

All fördelning grundas på *historiska volymer*. Det innebär att kommunernas bidrag till studieförbunden sker *retroaktivt* på redan genomförd och rapporterad verksamhet från Statistiska centralbyrån (SCB).

Under år 2026 baseras LBF Sörmlands fördelning, i enlighet med FBR:s förslag, på studieförbundens rapporterade verksamhet, i respektive kommun, för de två senaste verksamhetsåren 2024 och 2025.

Under år 2027 baseras LBF Sörmlands fördelning, i enlighet med FBR:s förslag, på studieförbundens rapporterade verksamhet, i respektive kommun, för de två senaste verksamhetsåren 2025 och 2026.

I enlighet med FBR är genomförd verksamhet år 1 viktad som 60 procent och år 2 viktad som 40 procent.

År 1 är inte säkerställt när fördelningen genomförs, vilket eventuellt medför återtag. Återtag görs på nästkommande års utbetalning från kommun till studieförbund. År 2 är helt säkerställt.

Att fördelningen beräknas på historiska volymer ger stabilitet och kontinuitet till studieförbunden.

För de kommuner som i sina reglementen anger minimikrav på minst 25 unika deltagare och 150 studietimmar för att ett studieförbund ska vara berättigade till kommunbidrag så kvarstår dessa villkor.

För de kommuner där minimikrav på 25 unika deltagare och 150 studietimmar saknas kommer LBF Sörmland att fördela kommunbidrag utan någon nedre gräns för verksamhetsomfång.

Om ett studieförbund avvecklas eller helt upphör med sin verksamhet i en kommun utbetalas inget kommunbidrag i efterhand. Men om ett studieförbund går ner i verksamhet, i aktuell kommun, så ska de tilldelas den del av kommunbidraget som de fördelats retroaktivt på redan genomförd verksamhet.

Efterlevs inte detta villkor innebär det att ett studieförbund inte ersätts för verksamhet de redan genomfört, vilket skapar ökade ekonomiska risker och otrygghet.

De tre verksamhetsformerna studiecirkel, kulturprogram och annan folkbildning utgör grunden för fördelningen av varje kommunanslag.

Fördelningskriterier

Kommunbidraget fördelas baserat på genomförd verksamhet utifrån de tre olika verksamhetsformerna, studietimmar och unika deltagare.

Dessa kriterier viktas olika mycket.

1. I enlighet med FBR är genomförd verksamhet år 1 viktad som 60 procent och år 2 viktad som 40 procent.
2. Verksamhetsformerna värderas olika i fördelningen. I enlighet med FBR:s förslag så värderas verksamhetsformerna enligt följande:
 - Studiecirkel är viktad som 60 procent.
 - Kulturprogram är viktad som 20 procent.
 - Annan folkbildning är viktad som 20 procent.
3. Bidraget till kulturprogram fördelas utifrån antal kulturprogram. 100 procent på antal arrangemang som genomförts de två senaste slutrapporterade verksamhetsåren.
4. Studietimmar och unika deltagare är fortsatt grund i fördelningen. I enlighet med FBR:s förslag viktas de enligt följande:
 - Studiecirkeltimmar som 40 procent.
 - Unika deltagare som 60 procent.
5. Kommunbidraget beräknas på antalet studietimmar och antalet unika deltagare i studiecirkel och annan folkbildning samt antalet kulturprogram. Bidraget fördelas i proportion till respektive studieförbunds andel av den totala verksamheten inom respektive verksamhetsform.
6. Miniminivåer på minst 25 unika deltagare och 150 studietimmar ingår i fördelningen för de kommuner som har dessa kriterier i sina reglementen. För övriga kommuner fördelas kommunbidrag utan någon nedre gräns för verksamhetsomfång.
7. För att säkerställa kvalitet så premieras studiecirkeltimmar genomförda med utbildade cirkelledare. Kraven gällande utbildning av cirkelledare regleras i enlighet med överenskommelser och antagen etik kod av Nationell samverkansgrupp för etik- och kvalitetsfrågor på Studieförbunden i samverkan (SIS). I enlighet med FBR:s förslag viktas de enligt följande:
 - Utbildade cirkelledare viktas som 100 procent.
 - Ej utbildade cirkelledare viktas som 80 procent.

Uppföljning

Studieförbunden genomför årligen en stor mängd statsbidragsberättigade verksamheter med stor variation och bredd avseende innehåll i de sörmländska kommunerna.

Stor vikt behöver läggas vid synliggörandet av denna verksamhets bredd, innehåll och deltagande i varje enskild kommun.

Det är främst i uppföljningsförfarandena som ökat kvalitativt fokus sker. Detta sker genom dialog, samverkan och redovisningar.

1. Redovisning

Studieförbunden är ålagda att årligen skriftligen redovisa följande till respektive kommun i Sörmland:

- verksamhetsberättelse
- ekonomisk redogörelse med revisorsintyg
- kommunintyg för genomförd verksamhet
- verksamhetsplan med budget.

Sedan 2025 ska LBF Sörmland årligen inkomma med en, för studieförbunden gemensam, skriftlig kommunredovisning, som synliggör studieförbundens verksamheter i respektive kommun.

Denna redovisning presenteras med fördel därefter muntligt av LBF Sörmland för varje kommuns nämnd med ansvar för kommunbidrag till studieförbund, alternativt för presidium eller ansvarig tjänsteperson. Vid dessa presentationer deltar med fördel även berörda studieförbund efter förmåga.

Utöver detta uppmuntras alltid till direkta dialogsamtal och samverkan mellan enskilda studieförbund och kommuner. Här är det dock viktigt att dessa sker med hänsyn till studieförbundens storlek och förmåga utifrån att studieförbunden är olika stora gällande resurser och personal. Under en treårsperiod rekommenderas att minst ett enskilt dialogsamtal äger rum mellan ett studieförbund och den kommun i vilken de har verksamhet.

LBF SÖRMLAND

2. **Kontroll**

Studieförbundens statsbidragsberättigade verksamheter omgärdas av omfattande kontrollsystem. Här följer en sammanställning av dessa:

- Krav på registersamkörning under pågående verksamhet - Studieförbunden har ett gemensamt digitalt rapporteringssystem (GUSTAV).
- Krav på digitala närvarolistor och digital signering.
- Direktinformation från FBR till studieförbunden om bidragsvillkor till cirkelledare och anställda.
- Utvecklad egenkontroll hos studieförbunden.
- Samarbete med polisen och andra myndigheter.
- Tak på 480 studietimmar.
- Underrättelseskyldighet om fel och fusk.
- Utökade sanktionsmöjligheter för Folkbildningsrådet.
- Krav på revisionsintyg.
- Avvikelsehanteringen systematiseras.
- Skärpt internkontroll.
- Rimlighetskontroll.
- Ökad kapacitet för utredning och egen granskning.
- Visselblåsarfunktion förstärks.
- Uppföljningsmodell - Folkbildningsrådet genomför översyn av uppföljningsarbetet, inklusive formerna för bidragsmottagarnas systematiska kvalitetsarbete.
- Länsbildningsförbundet Sörmland genomför årligen en granskning av studieförbundens verksamhet i Sörmland på uppdrag av regionen.
- Länsbildningsförbundet Sörmland genomför även granskningar utifrån behov som uppstår.

3. Efterlevnad

Kommunen har rätt att följa upp att studieförbunden uppfyller överenskomna villkor.

Vid eventuella avvikelser från överenskomna villkor ska berörd kommun föra dialog med LBF Sörmland i ärendet.

Om det efter utredning blir aktuellt att återkräva medel ska dessa återtag vila på saklig grund och vara proportionerliga i enlighet med bristens omfattning. De återtagna medlen ska fördelas på övriga studieförbund.

Återtag under 3000 kronor per år lämnas obehandlade. Återtag över 3000 kronor behandlas enligt ovan.

Studieförbund som inte uppfyller överenskomna villkor avstår från sin del av anslaget innevarande år. Avstådda anslag tilldelas övriga studieförbund i enlighet med rådande villkor.

Anslutna kommuner ska efterleva överenskommelsen gällande fördelning av kommunbidrag och villkor och säkerställa att reglementen uppdateras i enlighet med gällande villkor och sker i samklang med de förändringar som genomförs gällande ökad kvalitativ tonvikt. Eventuella övriga former av samverkan, avtal och dialoger mellan kommuner och studieförbund, som inte avser kommunbidraget till studieförbunden, berörs inte av denna överenskommelse.

Överenskommelsen undertecknas av respektive kommun och LBF Sörmlands ordförande och är bindande.

LBF SÖRMLAND

Överenskommelse
Flen 25-09-17

Kommungemensamma rutiner för kommunbidrag till studieförbunden

Följande årshjul är gemensamt för samtliga kommuner i Sörmland vid hantering av kommunbidrag till studieförbunden inom regionen.

- Senast 1 februari - Samtliga kommuner skickar besked om belopp för kommunbidrag till LBF Sörmland. *(obligatorisk)*
- Senast 15 februari – LBF Sörmland skickar beräknad fördelning till respektive kommun. *(obligatorisk)*
- Senast 1 mars – Studieförbundens ansökningar ska vara inskickade till respektive kommun. *(obligatorisk för dem som har ansökningsförfaranden)*
- Januari - maj: enskilda dialogmöten, analoga eller digitala mellan kommun och studieförbund. *Valfritt genomförande, upp till varje kommun att verkställa. (frivillig)*
- Senast 1 maj ska studieförbunden inkomma med sina årsredovisningar.
- LBF Sörmland inkommer med kommunredovisningar till respektive kommun gällande studieförbundens folkbildningsverksamheter i respektive kommun. *(obligatorisk)*
- Senast 15 juni ska kommunerna betala ut kommunbidraget förutsatt att studieförbunden inkommit med sina respektive kommunredovisningar och i de fall det finns samverkansavtal, att dessa är överenskomna och underskrivna. *(obligatorisk)*
- Augusti – december: LBF Sörmland i samverkan med studieförbund genomför muntliga redovisningar för ansvariga kommunnämnder, alternativt presidium eller ansvarig tjänsteperson. *(obligatorisk)*

LBF SÖRMLAND

Överenskommelse
Flen 25-09-17

Godkännande och signering av ovanstående fördelningsmodell, villkor och gemensamma rutiner:

Länsbildningsförbundet Sörmland

Jan Olov Karlsson, LBF Sörmlands ordförande

Jan Olov Karlsson
Jan Olov Karlsson (27 jan. 2026 16:40:12 GMT+1)

Eskilstuna kommun

Johan Lidén, Kultur- och fritidsnämndens ordförande

Johan Lidén
Johan Lidén (27 jan. 2026 14:36:59 GMT+1)

Flens kommun

Jaana Moberg, Förvaltningschef Flens kommun

Jaana Moberg
Jaana Moberg (30 jan. 2026 10:14:37 GMT+1)

Gnesta kommun

Linda Lundin, Kommunstyrelsens ordförande

Linda Lundin
Linda Lundin (14 dec. 2025 12:08:09 GMT+1)

Katrineholms kommun

Cecilia Björk, Kulturnämndens ordförande
(Signerar för endast 2026)

Cecilia Björk
Cecilia Björk (13 jan. 2026 17:16:39 GMT+1)

Nyköpings kommun

Torbjörn Kock, Kultur- och fritidsnämndens ordförande

Torbjörn Kock
Torbjörn Kock (7 jan. 2026 08:47:26 GMT+1)

Oxelösund kommun

Anders Magnusson, Kultur- och fritidschef

Anders Magnusson
Anders Magnusson (27 jan. 2026 14:32:58 GMT+1)

Strängnäs kommun

Agneta Klingberg, Tf. Kulturchef

Agneta Klingberg
Agneta Klingberg (12 dec. 2025 07:44:40 GMT+1)

Trosa kommun

Sara Fältskog Eldros, Kultur- och föreningschef

Sara Fältskog Eldros
Sara Fältskog Eldros (12 dec. 2025 11:04:00 GMT+1)

Vingåker kommun

Ralf Hedin, Kommundirektör

Ralf Hedin
Ralf Hedin (23 jan. 2026 07:12:11 GMT+1)